

FÖR VILTET

April 2015

FINLANDS
VILTCENTRAL
SUOMEN RIISTAKESKUS

INNEHÅLL

Vargpolitiken behöver ditt stöd	3
Naturskyddet och naturvården behöver jägarna	4
Mera vilt i kantzonerna	6
Livsmiljöer också i ekonomiskog	8
Viltskogarna är framtidens melodi	9
Den stamvårdande vargjakten: syfte och utvärdering	10
Målen för de nya älgförvaltningsområdena fastställda	12
Ett mårddhundsfritt Skandinavien	14
Vildsvinet kräver öppenhet och regionalpolitik	16
Vad är Finlands viltcentral?	19

För viltet

Tidningen För viltet som ges ut av Finlands viltcentral berättar om förvaltningsplanerna för viltet; deras bakgrund, hur planerna framskrider och resultaten. Förvaltningsplanerna drar upp riktlinjerna och formulerar målen för förvaltningen av viltstammarna på lång sikt.

Jord- och skogsbruksministeriet leder arbetet och fastställer planerna som Finlands viltcentral har berett. I arbetet ingår två omgångar med regionala samråd. Riksviltvårdsrådet och de regionala viltvårdsråden deltar i arbetet genom att jämföra samman parternas uppfattningar. Privatpersoner kan delta processen och påverka beredningen av förvaltningsplanerna vid öppna samråd för intressegrupper och allmänhet.

Redaktör: **Laura Ticklén**
Grafisk planering: **Ilkka Eskola, Hansaprint Oy**
Tryck: **Hansaprint Oy, 2015**
Omslagsbild: **Hannu Huttu**

VARGPOLITIKEN BEHÖVER DITT STÖD

■ ■ ■ Den nya förvaltningsplanen för vargstammen fastställdes på jord- och skogsbruksministeriet i januari. Syftet med planen är att leda in vargpolitiken i nya banor. Den gamla politiken har lett till bittra konflikter och en tillbakagång för vargstammen eftersom den har förvaltats utan gemensamma spelregler.

Varken jaktföreningarna eller ortsborna har haft något intresse av att gynna vargflockarna eller ingripa mot tjuvjakt. Enligt den nya planen ska vi förvalta stammen på lokalnivå och revirnivå. Ortsborna ges möjligheter att påverka genom samarbetsgrupper som bildas där det finns vargrevir, och grupperna har i uppdrag att ta ansvar för skötseln av flocken och skapa en vi-anda.

Syftet är att göra det möjligt för människa och varg att leva jämsides med varandra och att upprätthålla en livskraftig vargstam. Enligt planen ska en livskraftig stam bestå av minst 25 par som varje år får sammanlagt drygt hundra ungar. Det ska inte heller finnas revir i hela landet utan på mindre än en tiondel av arealen.

Navet i förvaltningen består av arbetet med att följa med vargreviren och antalet vargar. Tassen, alltså Naturresursinstitutets system för observationer av stora rovdjur, utgör grunden och kompletteras med GPS och ett individregister som bygger på DNA-identifiering.

Den viktigaste åtgärden i planen är försöket med beståndsvårdande jakt. Det går att

Reijo Orava
Direktör
Finlands viltcentral

avlägsna unga vargar ur varje livskraftig flock, men huvudmålet är att vargarna ska bli ännu skyggare, vara rädda för människor och undvika bebyggelse. Förhoppningsvis kan vi med laglig och licensbelagd jakt lyfta vargens värde som vilt och på det viset eliminera behovet av tjuvjakt.

Enligt forskarnas bedömning skulle en illegal avskjutning på cirka 30 vargar per år förklara stammens ogynnsamma utveckling. Om stammen regleras med enbart lagliga metoder skulle vi få fälla flera tiotal vargar per år. När vi har överskridit målsättningen för minsta livskraftiga stam så kan också problemflockar elimineras helt och hållet.

Folk upplever vargens besök vid hus som någonting negativt och därför föreslår planen en utredning av gemensamma verksamhetsmodeller för hur invånarna, polisen och viltförvaltningen kan ingripa. Likaså ska vi förtydliga regelverket för hur strafflagen tillämpas i nödsituationer där varg hotar en hund eller husdjur.

I planen föreslås full ersättning för skador och ett system som premierar med bonus. Tanken är att förvandla vargflocken till en värdefull naturresurs som det lönar sig för ortsborna att sköta om. Revirvärdehandel med privat finansiering är en modell som har diskuterats, och honorar för lagligt fällda vargar en annan.

Med undantag för folk ute på ytterkanterna har den förnyade vargpolitiken vunnit ett brett understöd på landsbygden och bland jägarna. Naturskyddarna är däremot klivna. Understödet för ett skydd som bygger på strikta förbud har tagit sig konkreta uttryck i besvär riktade mot dispenserna för varg.

Under alla omständigheter är det nödvändigt med ett brett samhälleligt stöd. De nya riktlinjerna i förvaltningsplanen kan betraktas som ett halmstrå för vargförvaltningen i vårt land. ●

Jarkko Nurmi, viltushållningschef, Finlands viltcentral

NATURSKYDDET OCH NATURVÅRDEN BEHÖVER JÄGARNA

Finlands viltcentral har under vintern berett en naturskydds- och naturvårdsstrategi. Skötseln av våtmarker, viltvänlig skogsskötsel och skötseln av åkernaturen som en integrerad del av jordbruket kommer i framtiden att utgöra en allt viktigare del av det etiska samhället.

■ ■ ■ Målet för naturskydds- och naturvårdsstrategin är att förbättra viltushållningens ställning vid skötseln av naturskyddsområden och att lyfta fram det arbete som jägarna och markägarna gör för vardagsnaturen.

I vårt land har jakten och naturskyddet ofta betraktats som varandras motsatser och i regel råder det totalförbud mot jakt i naturskyddsområden. Ute i världen är det här gammalmodiga tänkesättet redan historia och naturskyddsområdena sköts i samförstånd med jägarna. Det är svårt att skydda sjöfåglar om det vimlar av mink och mårhund vid en fågelsjö!

Nätverket av naturskyddsområden är splittrat och områdena är ofta inriktade på några speciella arter. Viltvården som en integrerad del av jord- och skogsbruket och istandsättningen av livsmiljöer spelar en viktig roll i skötseln av den brokiga skaran av arter, och ökar mångfalden i hela landet eftersom det görs över stora arealer.

Dessutom är många viltarter vad man kallar nyckelarter. Om tjäderstammen är stark så visar det att skogsnaturen som helhet mår bra. En stark rapphönspopulation visar att lantbruksmiljön är artrik.

Genom att sköta om viltet väl stöder vi med andra ord hela faunan.

Varför behövs det en strategi?

Många viltarter har minskat för att människan har splittrat livsmiljöer och försämrat kvaliteten på miljöerna. Hållbar jakt bygger på att viltstammarna mår bra och dit ska vi komma med effektiva åtgärder på lång sikt.

Splittringen och försämringen av livsmiljöer utgör ett hot mot:

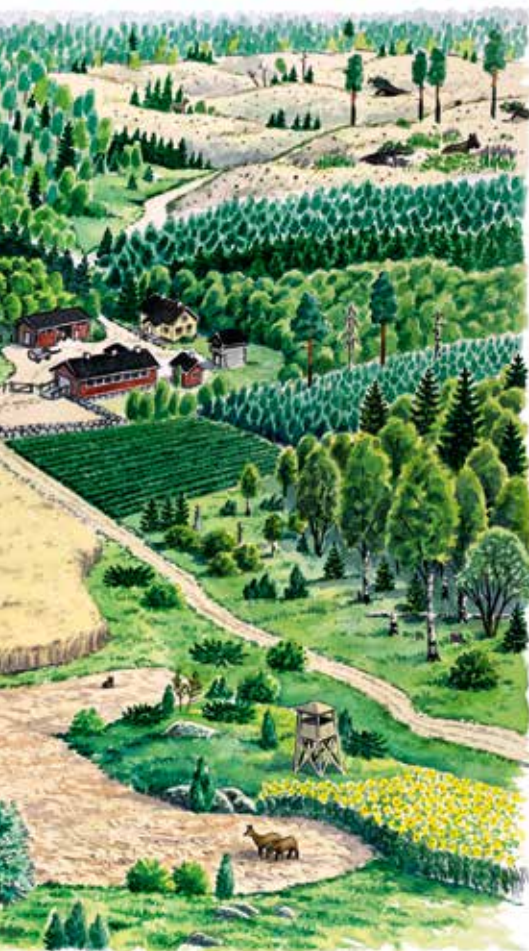
- ekosystemtjänster som är värdefulla för samhället
- mångfalden i naturen och livskraften hos vilt-, fisk- och kräftstammarna
- de många nyttigheter som vi får genom hållbart nyttjande av förnybara naturresurser.

Genom sin verksamhet förändrar människan landskapet i stor skala. Det går inte att bevara ekosystemtjänsterna, faunan och livsmiljöerna enbart med ett naturskydd

av gammal modell. Avgörande är att vi bedriver förnuftig, effektiv och anpassad naturvård och naturskydd på landskapsnivå. Här går det att urskilja tre element: att naturvården bedrivs som en del av jord- och skogsbruket, aktiv viltvård och istandsättning samt att vi sköter naturskyddsområdena på det traditionella sättet.

Det viktigaste skälet till att strategin togs fram är dock det att Finlands viltcentral önskar göra den naturvård som jägarna utövar mera uppskattad och ändra riktningen på det naturskydd som vi tillämpar här i landet.

Ute i världen sköter man om skyddsområdena i samförstånd med jägarna. Vi önskar göra den naturvård som jägarna utträtt mera uppskattad och ändra riktningen på naturskyddet i vårt land.

Jari Kostet

Naturvårdens strategiska mål

Markägarna som jagar och deras familjer äger nästan 50 procent av den landareal i vårt land som befinner sig i privat ägo och att förbättra sina egna möjligheter till jakt är ett starkt motiv för vilt- och naturvård. Om vi kan engagera den här gruppen och få den att ställa upp i ännu högre grad än förut för skötseln av livsmiljöer som en integrerad del av jord- och skogsbruket så skulle det få vittgående positiva effekter för naturen i vårt land.

Idén är att främja skötseln av viltets livsmiljöer som en naturlig del av jord- och

skogsbruket. Verktygen utgörs av projektsamarbete, skötselplaner, samhällelig påverkan, samarbete med myndigheter och utnyttjandet av den kunskap om viltet som jägarna producerar. Det är viktigt att ta fram kunskap om vilthushållningens ekosystemtjänster och effekterna av mångfald, och att delta i beredningen av skogs- och jordbrukspolitiken.

Ett annat viktigt sätt att nå målet är att koordinera och stöda jägarnas frivilliga naturvård. Med frivillig verksamhet kan vi förebygga splittringen och konsekvenserna av människans verksamhet för viltet.

Naturskyddets strategiska mål

Gamla tiders skyddsideologi har visat sig vara verkningslös; mångfalden minskar fortsättningsvis och flera utredningar har konstaterat att tillståndet i naturskyddsområdena är uselt. Vi behöver alltså nya metoder som ger resultat och med vilka vi befäster jaktens och vilthushållningens ställning som ett delområde inom naturskyddet. Inställningen till dem borde vara den samma som till andra förnybara naturresurser som vi utnyttjar på fritiden, det vill säga fiske, bärplockning och svampplockning.

I dagsläget har naturskyddslagen en rätt svartvit inställning till jakten. Användningen av vilthushållningens verktygslåda i naturskyddsområden spärras av byråkratin. Praktiska exempel visar emellertid att vi

behöver jägarnas och ortsbornas hjälp för att effektivt kunna sköta skyddsområdenas värdefulla särdrag.

Om vi skulle gynna det frivilliga skyddandet och fokusera mera på mångfald och särlösningar vid planeringen av hur skyddsområden ska skötas och användas så skulle fler ortsbor engagera sig i skötseln och detta skulle bli billigare för staten. Samtidigt skulle vi lugna ner konflikterna kring naturskyddet och förbättra naturskyddspolitikens socioekonomiska hållbarhet.

Information till jägarna för samråden

Som en del av den här strategin har Finlands viltcentral tagit fram ett informationspaket för jakträttsinnehavare för att hjälpa dem vid de samråd om naturskyddsområdenas användning och skötsel som kommer att hållas under de närmaste åren på olika håll i landet.

Materialet delas ut till jakträttsinnehavarna i regionerna efter hand som samråden hålls.

Informationspaketet berättar med praktiska exempel om de samarbetsalternativ som jägarna har vid skötseln av naturskyddsområden.

Det viktigaste budskapet i naturvårds- och naturskyddsstrategin är mycket riktigt det att jägarna inte är motståndare till naturskyddet utan vill delta i en ännu mer praktiskt inriktad verksamhet och erbjuda sitt eget alternativ för naturen i framtiden. Vilthushållningen skapar välfärd!

VISION - naturvården

Finlands viltcentral arbetar med förvaltningsplaner och utvecklingsprojekt i anslutning till planerna. Syftet med det här arbetet är att förbättra viltets livsmiljöer på platser som används för jord- och skogsbruk. Det här görs alltid i samförstånd med aktörerna i skogs-, jordbruks- och miljöbranschen, och med ortsborna.

VISION - naturskyddet

Finlands viltcentral är ingen motståndare till naturskyddet utan önskar erbjuda ett alternativ för skötseln av naturen i skyddsområden. Det behövs också jakt i skyddsområdena och skötseln blir mycket effektivare om vi kan engagera ortsborna i verksamheten. Dessutom skonar det här statens finanser och lugnar konflikter kring naturskyddet. Det är inte ovanligt att naturen i skyddsområden lider av det kategoriska jaktförbudet och bristen på alternativ.

Marko Svensberg, specialplanerare, Finlands viltcentral
Janne Miettinen, projektchef, Finlands viltcentral

NERA VILT I KANTZONERNA

Projektet Viltet i kantzoner som leddes av Finlands viltcentral utvecklade skötseln av skogliga övergångszoner i en riktning som tar större hänsyn till viltet. Nu vore det viktigt att göra personer och organisationer intresserade av att sköta kantzoner och omsätta skötselanvisningarna i praktiken.

■ ■ ■ Med projektet Viltet i kantzoner skapades anvisningar för skötseln av övergångszoner. Man projekterade naturvärden och uppmuntrade berörda parter att visa intresse och ta egna initiativ för att höja nivån på dagens skötsel.

Med en övergångszon menas övergång-
en eller kanten mellan två olika ekosys-
temen. Övergångszoner
är exempelvis kanten
mellan skog och

öppen myr eller brynet mellan skog och åker eller mellan skog och vattendrag. I en övergångszon är artrikedomen i regel större än i ekosystemen på vardera sidan eftersom florans och faunan bygger på arterna i bägge ekosystemen.

Kantzoner har varit väldigt aktuella under de senaste åren. I synnerhet övergångarna mellan moskog och våtmark är viktiga för skogshöns i alla åldrar. För hönsens kullar är de rent av nyckelmiljöer.

Övergångszonerna ger hönsfåglarna livsviktiga gömslen och föda på en och samma plats. De ger föda för att där finns ett rikt insektsliv och gott om risväxter, speciellt blåbär. De ger gömslen för att fältskicket är välutvecklat och det finns variationer i kron-
ket och i trädbeståndets täthet och storlek. Vid skötseln av övergångszoner går det att åstadkomma stor nytta till en låg kostnad. ●

Jari Kostet

Ett skogsbryn mellan ekonomiskog och åker där buskar och lövträd dominerar förbättrar luftcirkulationen och ger åkerkanten mera ljus. Då torkar åkern snabbare på våren och efter regn, vilket gör åkern lättare att bruka och ger bättre skörd.

Jari Kostet

Inkörningen av skogsvårdsrekommendationerna med viltvårdsinriktning pågår. Det går att förbättra kvaliteten på viltskogarna med mycket små förändringar i skogsbrukets metoder. Attityderna hos aktörerna i skogsbranschen är avgörande.

Vid kanten av kärr och myrar ska man bevara platsens naturliga vattenhushållning, en artrik ris- och undervegetation, ett blandbestånd och variationerna i trädbeståndets storlek och täthet.

Viltriika randområden

Skötselråd för övergångszoner

Skötselråd för övergångszoner (pdf) tar upp olika metoder med vilka vi kan sköta övergångszoner och stärka stammarna av vilt och andra djur, och mångfalden i naturen. Markägaren avgör själv om han vill följa råden.

www.riista.fi > Svenska >
Publikationer > Handböcker

LIVSMILJÖER OCKSÅ I EKONOMISKOG

Inom projektet Ut i viltskogen utvecklas kostnadseffektiva och markägarnära verksamhetsmodeller för skötseln av viltets livsmiljöer. De viktigaste målen omsätts i praktiken genom att vi utarbetar arbetsanvisningar och testar arbetsmetoder på flera pilotobjekt. .

■■■ Det går att förbättra kvaliteten på viltskogarna med alldeles små förändringar i skogsbrukets metoder. Föda och gömslen är här nyckelbegrepp. Om vi vid plantskogsskötsel och gallringar sparar viltsnår och undervegetation, och håller trädbeståndet blandat så finns det gömslen åt viltet under skogens hela omloppstid.

Ett annat delområde för viltet är kantskogarna, alltså övergångarna mellan mo och våtmark, mellan skog och åker eller mellan skog och vattendrag. Dem kan vi sköta med plockhuggning eller höggallring samtidigt som vi sparar gömslen och blåbärsris. Ett tredje delområde är istandsättningen av dikade våtmarker med svag tillväxt till livsmiljöer för ripor och annat vilt.

Om vi omsätter de här tre delområdena i praktiken så tar vi ett stort kliv framåt i skötseln av viltmiljöer. Dessutom utan att nämnvärt försämra möjligheterna till virkesproduktion.

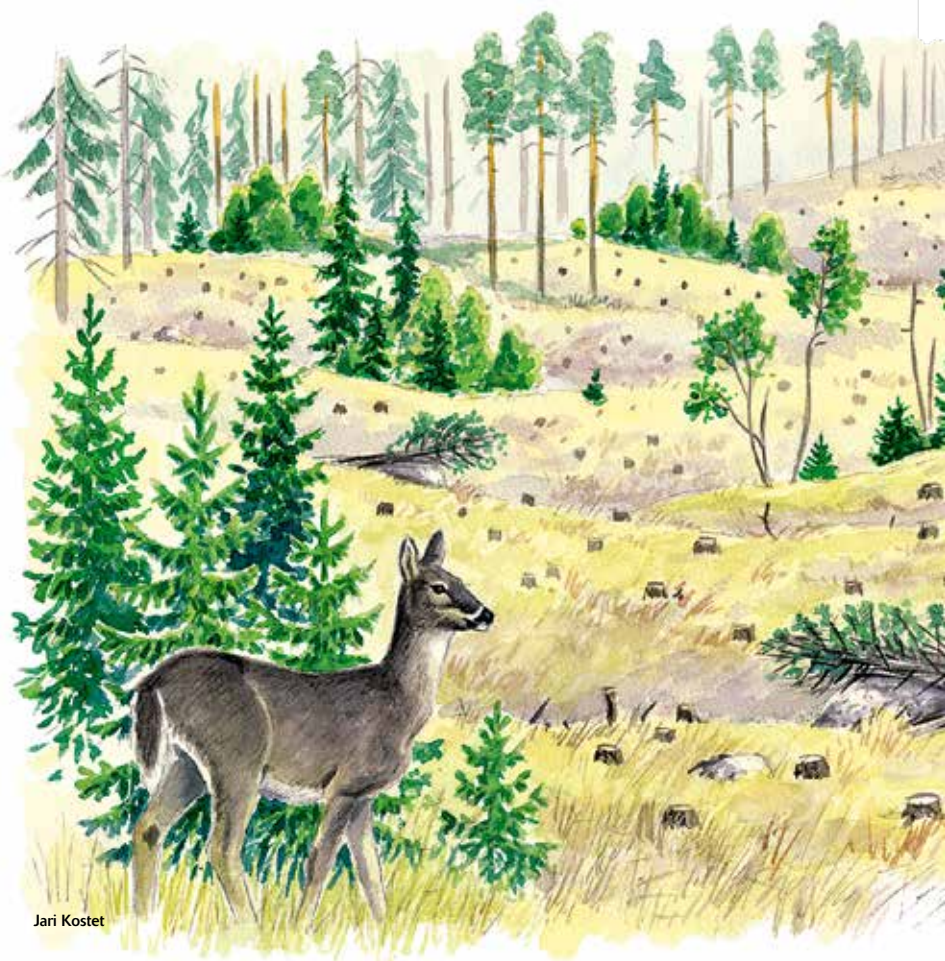
Den bärande tanken i projektet Ut i viltskogen – för en rikare natur i skogar, våtmarker och övergångszoner, är att införa små förändringar över stora arealer. På det viset åstadkommer vi stora effekter till låga kostnader. Viltets livsmiljöer är i regel en fråga om att hålla ögonen öppna och inte en fråga om kostnader.

Inom projektet utvecklar vi arbetsanvisningar och omsätter dem i praktiken för att lära oss identifiera karaktärsdrag och livsmiljöer som är viktiga för viltet och mångfalden, och behandla dem på rätt sätt. Materialet innehåller anvisningar för skogsvården börjande från planteringar.

Vi arrangerar tre workshoppar som stöd för arbetet med att utveckla arbetsanvisningarna och för att sprida informationen till skogsfackmännen. Där kan deltagarna ta del av information och olika aktörsgrupper tankar och synpunkter på möjligheterna och svårigheterna vid hanteringen av områden som är viktiga för viltet

Vi kommer att använda projektfinansiering för att realisera 10 till 20 pilotobjekt. 19 preliminära objekt befinner sig redan på planerings- eller anläggningsstadiet. Dessutom kommer vi att realisera några objekt utgående från resultaten av en Zonation-ripanalys som bygger på våtmarker och kantskogar.

Skogsägarens vilja är avgörande i projektet Ut i viltskogen. Tanken är att skapa ännu bättre möjligheter än förut att förena viltets levnadsbetingelser med skogens ekonomiska avkastning för den stora skaran av jagande skogsägare. Med hjälp av aktiva skogsägare och skogsfackmän framskrider projektet i en positiv riktning.

Jari Kostet

Ett samarbete mellan flera aktörer

■ Projektet Ut i viltskogen verkställs av Finlands viltcentral och Finlands skogscentral i samarbete med ett stort antal andra aktiva aktörer. Projektet är ett av Metsoprogrammets naturvårdsprojekt och finansieras av jord- och skogsbruksministeriet medan Mellersta Finlands tjäderparlament fungerar som styrgrupp.

Det första workshopsobjektet som realiserades låg i Multiala där Metsä Groups anskaffningsdistrikt Viitasaari spelade en avgörande roll. Markägaren Finsilva Abp ställde objektet till projektets förfogande. För den maskinella avverkningen svarade Metsä-Multia Oy. Under vårens lopp kommer fler pilotobjekt att inledas tillsammans med flera olika samarbetspartners.

**FINLANDS
VILTCENTRAL**
 SUOMEN RIISTAKESKUS

metsäkeskus

 METSÄ

mmm.fi

VILTSKOGARNA ÄR FRAMTIDENS MELODI

Lämna kvar trädgrupper och buskage på förnyelseytan; de livar upp hygget och kommer att skapa variation och gömslen i den framtida skogen för skogshöns, harar och hjortdjur. Mest gynnas viltet av trädgrupper som har träd i alla storlekar.

Under de senaste åren har Finlands viltcentral aktivt arbetat med projekt och åtgärder för att leda skogsbruket i en viltvänlig riktning. Viltcentralen har bland annat varit med om att skriva innehållet i boken Råd i god skogsvård och pdf-guiden Skogsvårdsrekommendationer med viltvårdsinriktning.

■■■ Finlands viltcentral inledde för fyra år sedan ett samarbete med aktörer inom skogsbranschen för att stöda förslagen till åtgärder för förvaltningsplanen för skogshönsfågel och höja kvaliteten på skogshönsens och det övriga viltets livsmiljöer. I bakgrunden finns vetskapen att det går att höja kvaliteten på viltskogarna med väldigt små förändringar i skogsbrukets metoder.

Inkörningen av skogsvårdsrekommendationerna med viltvårdsinriktning pågår och aktörerna gör klokt i att tänka igenom sin egen roll i den praktiska skötseln av viltskogarna. För jagande markägare öppnar ändringen i skogslagen nya alternativ och en valfrihet att rikta in sin skogsvård i enlighet med sina egna värderingar.

Den roll som jägarna och deras familjer kommer att spela i skötseln av skogsnaturen är central eftersom de äger ungefär hälften av landarealen privatmark i vårt land. Det är i synnerhet förbättrandet av viltets levnadsvillkor som motiverar jägarna till naturvårdsarbeten. Gjorda undersökningar bekräftar att bevarandet av mångfalden i naturen numera är ett av markägarnas viktigaste syften med sitt skogsbruk.

Efter hand som metoderna för skogsskötsel blir fler så blir det ännu lättare att sköta sina skogar med inte bara de vanliga gallringarna och slutavverkningarna utan också genom skogsbruk med olikåldriga bestånd. I stället för kalhyggen plockhugger man eller avverkar små ytor och utnyttjar den undervegetation som finns och naturliga plantuppslag.

Det här höjer kvaliteten på skogshönsens livsmiljöer, eftersom åtgärderna gynnar blåbärsriset och insektafaunan i riset, som utgör den främsta födan för skogshönsens ungar. Åtgärden skapar dessutom en ökad skiktning i skogen och träd i olika åldersklasser, vilket ger hönsfåglarna de gömslen som de behöver för att överleva.

Om allt fler jagande markägare börjar prioritera viltet i sitt skogsbruk så ser framtiden ljus ut för skogshönsen. För många skogsägare är det viktigt att prioritera viltet medan ekonomitänkandet i skogsbruket får stå tillbaka.

Hittills har viltcentralen gått fram steg för steg i sina projekt. Viktigare än att formulera anvisningar och rekommendationer vore att omsätta dem i handling. Attityderna hos aktörerna i skogsbranschen är avgörande – på vilket sätt vill de när det kommer till kritan ta hänsyn till viltet när de sköter skogen?

Finlands viltcentrals skogsprojekt:

- *Viltet i kantzoner (2011–2013)*
- *Råd i god skogsvård (2012–2013)*
- *Skogsvårdsrekommendationer med vilt vårdsinriktning (2012–2013)*
- *Förnyelsen av PEFC-kriterierna för skogsvård (2013–2014)*
- *Ut i viltskogen – för en rikare natur i skogar, våtmarker och övergångszoner (2014–2015)*

Dessutom bereddes i höstas projektet Taiga-grouse Life+ som, om det beviljas finansiering, skulle pågå åren 2016–2023. Den bärande idén är att utveckla praktiska planeringsverktyg och verksamhetsmodeller för skogsbruket så att viltvårdsinriktningen effektivt kan integreras i skogsbrukets vardag.

Arbetsgruppen som jobbade med rekommendationerna för skogsvård med viltvårdsinriktning i projektet som administrerades av Finlands viltcentral publicerade sin rapport. Där sammanställdes de nyaste forskningsrönen och praktiska observationer av hur man tar hänsyn till viltet i skogsbruket. Utifrån rapporten färdigställde sedan skogsbrukets utvecklingscentral Tapio guiden Skogsvårdsrekommendationer med viltvårdsinriktning.

www.tapio.fi > Svenska > Skogsvård > Råd i god skogsvård, arbetsgruppens rapport Skogsvårdsrekommendationer med viltvårdsinriktning och boken Skogsvård – råd i god skogsvård

En övergångszon har drag av två olika ekosystem. Den är en plats med stor artrikedom eftersom floran och faunan bygger på bägge ekosystemen.

Den stamvårdande vargjakten:

SYFTE OCH UTVÄRDERING

Sauli Härkönen, chef för offentliga förvaltningsuppgifter, Finlands viltcentral

Syftet med förvaltningsplanen för vargstammen är att förena vargskyddet med behoven hos dem som bor inom vargreviren. Den första åtgärden som verkställdes i enlighet med förvaltningsplanen var att den stamvårdande jakten återupptogs efter många års uppehåll.

■ ■ ■ Processen med uppdateringen av förvaltningsplanen lyfte fram den stamvårdande jakten efter varg som någonting nytt. Det här beror på att inga dispenser för stamvårdande vargjakt har beviljats sedan 2007 eftersom alla beviljade dispenser har varit skadebaserade.

Licensförfarandet för den skadebaserade jakten har betraktats som alltför byråkratiskt. Även när beslutet har varit positivt har villkoren för jakten betraktats som alltför begränsande. De synnerligen goda erfarenheter som vi har fått av stamvårdande jakt efter björn och lodjur har fungerat som en drivfjäder och har bidragit till att dämpa konflikterna på den kanten.

Den europeiska unionens naturdirektiv tillåter stamvårdande jakt efter stora rovdjur på villkoret att det finns en förvaltningsplan för arten, att jakten inte försvagar artens skyddsnivå och att det inte finns någon annan tillfredsställande lösning på konflikten.

Sedan jord- och skogsbruksministeriet fastställt förvaltningsplanen bestämde ministeriet med en förordning det maximala antalet vargar som får fällas i landet som helhet med stamvårdande dispenser. För pågående jaktår är det maximala antalet fastställt till 29 vargar.

Den stamvårdande vargjakten är ett försök som ska pågå i två år. Under den här tiden följer vi uppmärksamhet med hur jakten inverkar på vargflockarnas livskraft, vargarnas beteende och folks inställning till vargen.

Ansökningar och beslut

Det rekommenderades att ansökningen om stamvårdande dispens skulle göras som en samlicens för ett vargrevir. Ansökningarna skulle vara omsorgsfullt motiverade och kompletterade med observationer i systemet Tassen för stora rovdjur. I ansökningen skulle

också ingå noteringar om avvikande beteende hos vargarna (till exempel att de stryker kring hus), om skador som har inträffat och om problem inom reviret. Dessutom skulle den som ansöker ange sin egen uppskattning av antalet vargar i området som ansökningen gäller.

Finlands viltcentral fick in 18 ansökningar om dispens för sammanlagt 48 vargar i 27 vargrevir.

Det största antalet ansökningar gjordes i Kajanaland och Norra Karelen.

Finlands viltcentral beviljade 24 dispenser för stamvårdande jakt efter varg. Dispenserna beviljades med stöd av den fastställda förvaltningsplanen för vargstammen och förordningen som jord- och skogsbruksministeriet hade utfärdat. Beslutsprövningen gjordes separat för varje fall och byggde dels på de verifierade vargobservationer som var inskrivna i Tassen och dels på information som samlats in på andra sätt.

I regel kunde viltcentralen bevilja en dispens för varje vargrevir. I regioner där det fanns flera livskraftiga flockar nära varandra kunde två dispenser beviljas. Dessutom kunde jakten styras till områden där vargindivider orsakade skador och olägenheter.

Licensvillkoren och rekommendationerna

I dispensvillkoren för besluten antecknades en rekommendation om att jakten i enlighet med givna riktlinjer skulle inriktas på unga individer som orsakar skada eller olägenhet. Dessutom skulle jägarna undvika att fälla alfaindivider.

Antalet jägare som deltog i jakten begränsades i licensvillkoren till högst 50 personer per vargrevir.

Dessutom rekommenderade viltcentralen att det bland jägarna skulle finnas personer som hade gått utbildningar och hade erfarenhet, i synnerhet personal på storviltsassistansen och kontaktpersoner för stora rovdjur.

I beslutsvillkoren antecknades också att jakten ska ske under ledning av den jaktledare och de biträdande jaktledare som nämns i ansökningen. Deras uppgift var att planera jakten så att den var riskfri och att ansvara för att bestämmelserna kring jakten följdes.

Den stamvårdande jakten begränsades

till 21 dagar mellan den 23 februari och den 15 mars.

Fällningsanmälningar

Före varje jakt skulle en förhandsanmälan göras till Finlands viltcentral och polisen i regionen, med namnet på alla deltagande jägare och jaktområdet. Dessutom skulle en anmälan om avslutad jakt dag göras efter varje jakt. Om jakten ägde rum i en kommun som ligger i gränzonen så skulle uppgifterna ovan även anmälas till gränsbevakningen.

Vargarna som fälldes skulle omedelbart anmälas till Finlands viltcentrals regionkontor och till polisen i regionen. I anmälningen skulle bland annat fångstplatsen och vargens kön uppges.

Huvudregeln är den, att ett djur som har fällts med en stamvårdande dispens tillfaller dispensinnehavaren om inte jaktlaget har avtalat om annat. I licensvillkoren antecknades dock att en varg som har fällts på dispens ska skickas till Naturresursinstitutet. Hela djuret ska skickas, utom skinnet, och i sinom tid skickar institutet den putsade skallen till personen som fällde vargen, tillsammans med information om vargens ålder och fysiska kondition.

Jaktens framtid

Besluten som gjorde det möjligt att jaga vargogs inte emot med hurrarop i alla läger. För varje beviljad dispens anfördes besvär till förvaltningsrätten i regionen. Det var både privatpersoner och naturorganisationer som anförde besvär och i vissa fall var det flera personer som gjorde det.

Förvaltningsrätterna utfärdade verkställighetsförbud och därför blev det ingen jakt alls i Egentliga Finland, Satakunta och Norra Tavastland. I övriga regioner blev jakten av och 17 vargar fälldes.

Förvaltningsrätternas beslut kommer att avgöra om försöket med stamvårdande jakt kan fortsätta under jaktåret 2015-2016 enligt riktlinjerna i förvaltningsplanen. Även de vetenskapliga analyserna av hur jakten genomfördes och av de fällda vargarna kommer att ge ett underlag för en utvärdering av hur försöket utföll och hur det kan fortsätta.

Förvaltningsrätternas beslut kommer att avgöra om den stamvårdande jakten kan fortsätta under nästa jaktår. De vetenskapliga analyserna av jakten och de fällda vargarna ger ett underlag för utvärderingen.

Jani Kõrhämö, jaktchef, Finlands viltcentral

MÅLEN FÖR DE NYA ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDENA FASTSTÄLLDA

Förvaltningsplanen för älgstammen fastställdes i slutet av fjolåret. Uppställningen av målen för älgskötseln förnyades så, att de nu utgår från förvaltningsområdena. Under de regionala viltrådens ledning bestämdes under våren målen för skötseln av älgstammen, nu för första gången för de nya älgförvaltningsområdena som är fastställda i förvaltningsplanen

Målen för älgstammen som formuleras på våren bildar underlag för avskjutningsberäkningarna och med dem bestämmer vi den kvantitativa och kvalitativa ramen för höstens älgjakt. Besluten om jaktlicenser påverkas även av utredningar om älgskador.

Jani Niskanen

■ ■ ■ Under 2014 fattade de regionala viltträden för första gången beslut om älgmålen, men då fastställdes de oftast enligt viltcentralens region. Under våren övergick förslaget i sin helhet till att följa de nya älgförvaltningsområdena.

Även i fortsättningen ska målen för förvaltningen av älgstammen fastställas med jämna mellanrum och separat för varje älgförvaltningsområde. Detta gör det möjligt att ta hänsyn till områdenas särdrag när vi fastställer de kvantitativa och kvalitativa målen för älgstammen. Målen ställs upp för en period om flera år eftersom det går att sköta älgstammen långsiktigt om målbilden hålls oförändrad under flera år. Det är ju inte alltid möjligt att nå alla mål på en kort tid.

Samsyn om älgstammen

För måluppställningen svarar det regionala viltrådet som varje år träffar de intressegrupper i sin region som har anknytning till älgen. Rådet träffar också intresseorganisationer och myndigheter med anknytning till trafiken och jord- och skogsbruket. Eftersom gränserna för älgförvaltningsområdena avviker från gränserna för de regionala viltträden verksamhetsområden så svarar det regionala viltrådet för måluppställningen och mötena med intressegrupperna inom vars verksamhetsområde merparten av älgförvaltningsområdet ligger.

Vid mötena med intressegrupperna granskar parterna tillsammans hur de uppställda målen har realiserats och intressegrupperna kan framföra sin syn på exempelvis vilka åtgärder som borde vidtas för att nå målen. På mötet behandlar parterna uppdaterad bakgrundsinformation som jakt- och olycksstatistik och Naturresursinstitutets uppskattningar av älgstammen. Tanken är att nå en samsyn om läget för älgstammen för att kunna säkra de viltushållningsnyttigheter som älgstammen producerar och samtidigt hålla älgskadorna på en rimlig nivå.

De slutliga målen för älgstammen ska vara klara senast i slutet av mars när planeringen av älgavskjutningen börjar. De uppställda målen bildar underlag för avskjutningsberäkningarna, som görs för att fastställa den målsatta kvantitativa och kvalitativa ramen för höstens älgjakt för att de fastslagna målen ska uppfyllas så väl som möjligt. Vid planeringen av avskjutningen spelar jaktvårdsföreningarna och deras inbördes samarbete på älgförvaltningsområdesnivå en framträdande roll. Företrädare för jaktvårdsföreningar som helt eller delvis hör till samma älgförvaltningsområde ska varje år tillsammans göra upp

avskjutningsplanerna för älgförvaltningsområdet och utifrån dem för jaktvårdsföreningarna själva.

Jaktlicenserna för älg beviljas efter ansökan och besluten som Finlands viltcentral fattar om licenserna påverkas inte bara av avskjutningsplanerna utan också av den som ansöker: hur många licenser och på vilka grunder, samt den sökandes utredningar om älgskador och andra utredningar.

Älgförvaltningsområdet är grundenheten

De nya älgförvaltningsområdena fastställdes när förvaltningsplanen för älgstammen publicerades i slutet av fjolåret. Den geografiska indelningen bereddes i samarbete med jaktvårdsföreningarna och vid beredningen tog man vara på föreningarnas kännedom om hur älgarna vandrar och deras förslag till lämpliga dragningar av gränserna. De regionala viltträden behandlade ärendet två gånger och den slutliga geografiska indelningen fastställdes utifrån framförda förslag och bakgrundsinformationen.

Vid indelningen i älgförvaltningsområden har man i högre grad än förut velat ta hänsyn till älgarnas naturliga vandringar mellan sommar- och vinterområdena och de faktorer som styr vandringarna, som stora vattendrag och viltängar.

Vid förvaltningen av älgstammen i de nya förvaltningsområdena är tanken mycket riktigt att vi i ännu högre grad än förut ska kunna ta hänsyn till de biologiska krav som skötseln ställer och öka samarbetet mellan jaktvårdsföreningarna.

Sammanlagt bildades 60 älgförvaltningsområden. Arealerna varierar från drygt 100 000 hektar till cirka 1,5 miljoner hektar. I landets norra delar är områdena större än i de södra delarna eftersom älgarna rör sig över större arealer. I varje förvaltningsområde ingår helt eller delvis 1-5 jaktvårdsföreningar i norra Finland och 2-10 föreningar i södra.

Målen varierar från område till område

Målet för älgstammens storlek bestäms i alla förvaltningsområden som ett intervall för tätheten, till exempel 3,0-3,5 älgar/1000 ha. Som mätare använder vi de regionala uppskattningar som viltforskningen har tagit fram och sätter dem i relation till områdets totala landareal. Dessutom går det att använda andra mätare som parterna har kommit överens om, till exempel antalet trafikolyckor med älgar.

De övergripande målen för älgstammens struktur är formulerade i förvaltningsplanen. De går ut

på att skapa en älgstam som mår bra och är strukturellt balanserad. Målen i förvaltningsplanen styr älgförvaltningen i hela landet, men även de kvalitativa målen kan preciseras separat för ett älgförvaltningsområde. Under de närmaste åren kommer majoriteten av älgförvaltningsområdena att försöka bevara älgstammen på sin nuvarande nivå medan man försöker förändra strukturen i en mera balanserad riktning.

Målen för älgtätheten som de regionala viltträden ställer upp varierar från förvaltningsområde till förvaltningsområde. De högsta täthetsmålen är ställda i Egentliga Finland, Nyland och Kust-Österbotten medan vi finner de lägsta täthetsmålen i Lappland.

Älgtätheten per förvaltningsområde 2014 (älgar/1000 ha)

Mikko Alhainen, specialplanerare, Finlands viltcentral
Juha Mäkimartti, fältnätbetare, Finlands viltcentral

ETT MÅRDHUNDSFRITT SKANDINAVIEN

Det nordiska samarbetet för att hejda mårddunden fortsätter. Mårddunden utgör ett betydande hot mot den nordiska naturen. Det handlar om en oavbruten fördröjningsstrid där enstaka äventyrare alltid kommer att slinka igenom till Skandinavien. Hittills har arbetet gett goda resultat och riktningen är den rätta. Det finns hopp.

■ ■ ■ Mårddunden är ett fullfjädrat rovdjur. Den må se söt och rar ut, och småklumpig, men den har en enorm aptit, förökar sig nästan som en kanin, sover sig genom vintermånaderna, vandrar långa vägar och erövrar hastigt nya marker.

Arten kan bilda väldigt täta populationer, vilket leder till ett orimligt högt predationstryck mot det övriga djurlivet. Dessutom sprider den sjukdomar som trikiner, rabies och

sorkechinokocker som är farliga också för människor.

För närvarande är Skandinavien så gott som mårddundsfrött; det är bara i norra Sverige som det finns en liten stam som förökar sig. Att hejda mårddundens utbredning kan kännas som en omöjlig uppgift, och det är den om arten kommer åt att etablera sig i mellersta och södra Sveriges bördiga kulturlandskap eller i den frodiga naturen kring de norska fjordarna.

En kostnadseffektiv bekämpning av mårddunden bygger på framförhållning. Det är mycket enklare och billigare att eliminera de första individerna när de dyker upp och hindra arten från att bilda populationer som förökar sig, än att

reparera i efterhand när situationen är utom kontroll. Det ligger i svenskt och norskt intresse att hindra arten från att etablera sig, vilket förutsätter effektiv jakt i Finland.

Det krävs vilja för att hejda mårddunden från att breda ut sig. Det handlar om en oavbruten fördröjningsstrid där enstaka äventyrare alltid kommer att slinka igenom till Skandinavien. För att verksamheten ska ge resultat krävs det intensiv jakt i norra Finland och effektiva åtgärder i grannländerna så fort det dyker upp mårddundar.

Jakten i Lappland allt aktivare

Mårddundsprojektet After Life fortsätter sitt värdefulla naturvårdsarbete i Lappland. Där använder jägarna alla gamla beprövade knep och kompletterar med en bukett nya metoder för att knipa de små rovdjuren.

Intresserade jägare har utbildats för jakt med fällor, i gryt och på öppen mark. De har fått lära sig att bygga fällor och använda viltkameror. Projektpersonalen har på ett stort antal kurser och demonstrationer informerat både skolelever, besökare

Hannu Huttu

Mårdhundsjakten med angivare fortsätter i Lappland. Mårdhundar vill inte vara ensamma och därför leder en individ som har försetts med gps-halsband ofelbart jägaren till följande mårdhund. I trakter med gles mårdhundpopulation är det här effektiv jakt och kontroll av bästa märke. På bilden släpper smårovdjursjägaren Kimmo Andersson ut en mårdhund med gps-halsband ur en fälla. Platsen är Övertorneå

på jaktmässor och jägare om mårdhund.

Under fjolåret deltog drygt 1700 personer i projektets nästan 90 arrangemang. Man byggde 120 kanufällor och delade ut material till fler fällor. I detta nu finns det över 250 kanufällor ute i terrängen plus ett hundratal andra fällor som väntar på att mårdhundarna ska vakna.

De elektroniska fällvakterna har tillfört jakten efter små rovdjur en ny dimension eftersom jägarna inte behöver kontrollera fällorna varje dag i terrängen. Fällvakten betalar snabbt in sig i form av sparad tid och färre körkilometer.

Angivare, det vill säga mårdhundar med ett gps-halsband, är ett effektivt sätt att eliminera mårdhundar, i synnerhet i trakter med en gles population. När en mårdhund med sändare hittar en partner rycker jägaren ut och eliminerar partnern. Då börjar individen med halsband leta efter en ny partner. I sydvästra Lappland finns det permanent 15 till 20 mårdhundar med sändare som jobbar med det här slaget av naturvård.

Mårdhundsjakten fortsätter under innevarande år med svensk, finsk och norsk projektfinansiering.

Allt färre mårdhundar i sydvästra Lappland

Den intensiva jakten efter mårdhund har pågått sedan 2011 och ger av allt att döma resultat i projektområdet i sydvästra Lappland. När projektet inleddes fick jägarna i projektområdet hyfsat med mårdhundar i sina fällor. Det var relativt sällan som andra små rovdjur gick i de gillrade fällorna och de bortåt tjugo individerna med gps som fanns i terrängen syntes knappt någonsin till.

Under de senaste åren har projektpersonalen och de lappländska mårdhundsjägarnas skicklighet genomgått en rent svindlande utveckling. Antalet fällor och viltkameror i

terrängen har ökat och under 2014 var jakten klart effektivare än fyra år tidigare.

Projektpersonalen har noggrant fört bok över fångsterna och dessutom bokfört mårdhundar som andra jägare har fällt samt överkörda mårdhundar. Statistiken är inte vetenskaplig, men den ger en god bild av hur projektet har utvecklats.

På fyra år har antalet mårdhundar som bokförts inom projektet minskat från 269 till 133, det vill säga till ungefär hälften. Under samma tid har antalet andra små rovdjur som har gått i fällorna fördubblats och antalet gps-mårdhundar som har blivit skjutna eller fotograferade med viltkameror har stigit brant.

Allting tyder på att vi har lyckats skära ner stammen rejält.

Samnordisk finansieringsmodell

Sverige och Norge har hittills förskottats från mårdhundsplågan, men mink förekommer. Mårdhunden håller på och erövrar Skandinavien både österifrån från Finland och söderifrån från Danmark.

Tvättbjörnen har redan erövrat stora områden i Centraleuropa och breder som bäst ut sig i Danmark -

även i Sverige har de första observationerna av tvättbjörn rapporterats.

Det är ett gemensamt nordiskt intresse att stänga ute främmande skadedjur. De finska, svenska och norska statssekreterarna har undertecknat ett samförståndsavtal om att hejda mårdhunden. Ärendet har också diskuterats i nordiska rådet och i alla forum inser man det uppenbara behovet av att hejda arten.

Det går dock inte att bedriva naturvård utan fortlöpande och flexibel finansiering. Målet är en samnordisk finansieringsmodell för att hejda främmande rovdjur. I ett första skede ska fokus ligga på att hejda mårdhunden i Lappland och tvättbjörnen i Danmark, men omständigheterna kan hastigt förändras och därför ska det finnas en beredskap till tillräckligt kraftfulla åtgärder mot främmande arter som försöker etablera sig.

Det ekonomiska läget är inte gott. Vid bekämpningen av främmande arter är det förebyggande arbetet kostnadseffektivt och en tillräcklig finansiering som beviljas i dag innebär rejäla inbesparingar i framtiden. Samtidigt bevarar vi mångfalden i naturen vars värde är svårt att mäta i pengar.

År	2011	2012	2013	2014
Totala antalet döda mårdhundar som bokförts av projektpersonalen	269	245	197	133
MIRDINEC Life+ / fortsatt projekt: Mäkimartti	122	193	149	97
Mårdhundar som fällts på jakt utanför projektet	128	40	39	32
Dödade i trafiken	19	12	9	4
Övriga små rovdjur som gått i projektets fällor – "rävindex"	9	13	12	18

Antalet mårdhundar som fälldes åren 2011-2014 eller blev överkörda föll till hälften medan antalet övriga små rovdjur som gick i fällorna fördubblades.

Det är mycket billigare och enklare att eliminera de första mårdhundarna när de dyker upp och hindra arten från att etablera sig, än att reparera i efterhand när läget blivit ohållbart

Bland de bästa naturprojekten i Europa

■ Vårt mårdhundsarbete har vunnit erkänsla av den europeiska unionen och de nordiska jägarnas frivilliga naturvårdsarbete och bekämpningen av de främmande rovdjuren har fått utomordentlig synlighet i hela Europa.

Mårdhund Life + MIRDINEC placerade sig bland de tolv bästa Life-naturprojekten som avslutades 2013. Det fanns nästan 50 kandidater. Projektet nominerades även till de tre bästa Best of the best-projekten. Projektets ansvariga huvudman, det svenska jägareförbundet, fick ett särskilt Best LIFE Nature Project-diplom.

Ohto Salo, projektchef, Finlands viltcentral

VILDSVINET KRÄVER ÖPPENHET OCH REGIONALPOLITIK

Vildsvinsstammens tillväxt och gradvisa utbredning till nya trakter under de senaste åren ställer jägarna och köttproducenterna inför nya frågor. För att vi ska kunna bestämma en lämplig storlek på stammen, vilket är ett absolut krav för att kunna hantera den, behöver vi en precisering av antalet vildsvin. Vi måste också ärligt acceptera informationen om vildsvinen och uppmärksamt lyssna på intressegrupperna när vi fattar beslut på regional nivå.

■■■ Vildsvinet kan betraktas som en värdefull viltresurs. Arten är ett intressant och svårjagat vilt, men i trakter där det finns för mycket av svinen uppfattas de snarare som skadedjur. Även ur rent jaktlig synvinkel ska vi tills vidare förhålla oss till vildsvinet med reservation. På grund av sina matvanor kan arten utgöra ett hot mot småviltet i en region, i synnerhet mot skogshönsen och fälthönsen.

På många håll i Europa har vildsvinsbestånden vuxit under de senaste decennierna, vilket har i allt högre omfattning lett till konflikter mellan jägare och markägare. På grund av artens oerhörda förmåga att föröka sig och dess roll som pionjärart med en väldig förmåga att demolera sin miljö har de vildsvinsrelaterade problemen kanske kommit som en överraskning för många som har med den att göra. Vi ska inte måla upp några värre hotbilder, men problemen mellan lantbruksproducenter och jägare kan i den närmaste framtiden öka även i vårt land.

Artens roll som sjukdomsspridare

Den akuta frågan för både producenter och jägare är den befogade oron för de smittsamma sjukdomar som arten sprider och som kan hota hälsan hos produktionsdjur. Överst på listan över aktuella sjukdomar står i detta nu den afrikanska svinpesten (ASF), som sprider sig i Europa och inte visar några tecken på att mattas av.

Om sjukdomen ASF konstateras i vårt land kommer det att ha avsevärda ekonomiska konsekvenser för svinhushållningen. De mått och steg som måste vidtas om sjukdomen konstateras skulle även ha vittgå-

ende konsekvenser för jägarna och jaktkulturen i vårt land.

Vad beträffar beredskapen mot sjukdomshot och bekämpningen av sjukdomar är det viktigt att jägarna och producenterna samarbetar. I praktiken betyder det här informationspridning till bland annat svingårdar om hur de ska skydda sig mot sjukdomar och till jägarna om hur utfodringsplatser för vildsvin ska placeras, att de ska ligga så långt borta som möjligt från svingårdar och vilka vägar vildsvinen använder.

Vildsvinsskador på lantbruket

I det vildsvinspolitiska samtalet är det skäl att hålla i minnet att konflikterna mellan markägare och jägare nere på kontinenten sällan handlar om de sjukdomsrisker som är förknippade med arten. Vi ska inte underskatta de skador som vildsvinet orsakar lantbruket och på sina håll även skogsbruket.

Att bedriva jordbruk på ett sådant sätt att det inte förekommer några skador alls orsakade av vildlevande djur är oerhört svårt – om ens möjligt. Att helt och hållet undgå skador är inte möjligt, men det är inte heller acceptabelt att en odlare ska acceptera avsevärda skador på sin näring.

De skador som vildsvinen ger upphov till är väldigt olika de skador som vi har vant oss vid att exempelvis hjortdjuren åstadkommer. Dessutom håller regleringen av hjortdjursstammarna toppklass i vårt land. För att ge ett exempel så följer vi med älgstammens storlek med tillräcklig noggrannhet och vi klarar med dagens jaktresurser av att hålla den på önskad nivå.

Hanteringen av vildsvinsstammen och jaktens svårighetsgrad innebär fler variabler i ekvationen. ■■■

Det är jägarnas uppgift att ta fram inventeringsinformationen. På lång sikt blir insatserna för arbetet med att följa med stammarna till nytta för alla parter, inklusive svinet självt.

■ ■ ■ I motsats till många andra europeiska länder omfattas vildsvinet hos oss inte av ersättningssystemet, där kompensationer av olika slag betalas ut för vildsvinsskador på odlingar.

Samarbete på regional nivå

Vid hanteringen av vildsvinsstammen är det viktigt att samarbetet mellan jägare och markägare, även producenter, sker på tillräckligt stora arealer. När beslut fattas på regional nivå är det viktigt att ta särskild hänsyn till producenternas önskemål och synpunkter.

I vårt land förekommer det avsevärda regionala variationer hos jordbruket och jaktkulturen. Därför är det viktigt att vi vid regleringen av vildsvinsstammen beaktar de lokala förhållandena. Därför ska det gå att tillämpa eventuella landsomfattande riktlinjer efter rådande förhållanden. Det finns gott om olika verksamhetsmodeller i vårt land för exempelvis utfodring i syfte att locka till sig djur och de primära jordbruksmetoderna.

Hanteringen av vildsvinsstammen kräver tillräckligt detaljerad information om stammens storlek och utbredning. Samarbetet mellan producenter och jägare är viktigt, men det är jägarnas uppgift att ta fram inventeringsinformationen. Utan detaljerad information om viltresurserna kan principen om hållbar jakt inte realiserar, men för att vi ska kunna hantera vildsvinsstammen är det nödvändigt med inventeringsinformation på både riksnivå och lokalnivå. På lång sikt blir insatserna för arbetet med att följa med stammarna till nytta för alla parter, inklusive svinet självt.

Avskjutningsanmälningarna är en metod som är viktig för landet som helhet. Informationen om fångstplats, kön och ålder på fällda vildsvin ger värdefull information om stammens tillstånd. På lokal nivå ger aktiv användning av viltkameror i förening med utfodring som lockar svinen till platsen en helhetsbild av populationen i trakten. För att göra den här informationen ännu mer detaljerad är det viktigt att jaktföreningarna samarbetar med sina grannföreningar. Om inte samarbetet görs i tillräckligt omfattning så går botten ur populationsuppskattningarna på lokal nivå.

■ Även om vildsvinet är ett lockande och krävande vilt att jaga så får vi inte blunda för att arten kan ställa till med både skador och olägenheter. Alltså ska jakten skötas vid utfodringsplatserna, behärskat och kraftfullt. Vid arbetet med att följa med stammens storlek och utbredning är jägarnas insatser avgörande och det är vi jägare som ska ta fram den här informationen. Fällda vildsvin ska helst anmälas till Finlands viltcentral. För att hålla vildsvinen under kontroll krävs det ett nära samarbete med andra jaktföreningar och markägarna

Tapio Meriluoto,
Finlands Jägarförbunds distrikt Stor-Savolax

■ Jag sätter stort värde på mitt fosterland, men i viltfrågor är vi ett utvecklingsland. Om vi jämför med de mångdubbelt större viltmängderna i Sverige så borde "Viltlandet Finland" snarare heta "Landet utan vilt". Vårt ministerium koncentrerar sig på rovdjuren – det är bara jägarna som bryr sig om det nyttiga viltet. Den svenska riksdagen beviljade vildsvinet "hemortsrätt" år 1988. Vildsvinet är där ett uppskattat vilt som har fört med sig nya jaktformer – och äntligen viltkött till konsumenterna!

Tiina Eklund,
ordförande för arbetsgruppen för intressebevakning,
Finlands jägarförbund, styrelsen för Nylands distrikt

■ Det största bekymret i dagsläget är vildsvinets roll som spridare av smittosamma sjukdomar. Men att skydda produktionsgårdar löser inte problemet med hotbilden. I det här exceptionella läget borde vildsvinsstammen minst halveras i södra och sydöstra Finland. Det borde vara tillåtet att använda belysning och fällor vid jakt. I bästa fall kan jägare och markägare formulera målen tillsammans på lokalnivå och därefter följer man regelbundet upp hur populationerna utvecklas och påverkar miljön. Vi ska också fråga oss om vi även i fortsättningen vill ha inhemskt griskött på middagsbordet.

Timo Leskinen,
fältledare, MTK:s skogsavdelning,
markägarmedlem i Södra Savolax viltråd

■ Det är acceptabelt med vildsvin i liten skala, men så kommer det ju inte att gå eftersom stammen växer med 200 % på två år. Det här har konstaterats i trakter där populationen har kunnat växa explosionsartat. Det värsta med vildsvinet är att det ligger i artens natur att rumstera och böka. Även vår inhemska produktion av rent svinkött råkar i svårigheter när svinpesten breder ut sig. Skadorna som arten ställer till med blir en förlust för alla odlare eftersom de i dagsläget inte får ersättning.

Seppo Lepola,
markägarmedlem i Nylands regionala viltråd

VAD ÄR FINLANDS VILTCENTRAL?

■■■ Finlands viltcentral arbetar för en hållbar vilthushållning, stöder jaktvårdsföreningarna i deras verksamhet, verkställer viltpolitiken och svarar för de offentliga förvaltningsuppgifter som föreskrivs.

Finlands viltcentral är en självständig offentligrättslig inrättning som inledde sin verksamhet 2011.

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar Finlands viltcentrals verksamhet. Finlands viltcentral utgör en bärande del av den offentliga viltkoncernen.

Finlands viltcentral har 15 regionkontor samt ett centralkontor. Styrelsen har den högsta beslutanderätten på viltcentralen. Den viltpolitik som Finlands viltcentral verkställer stöds av riksviltvårdsrådet, de regionala viltvårdsråden och jaktvårdsföreningarna.

Viltförvaltningen har åtagit sig en roll som samhällspåverkare där det senaste tillskottet är Vilthushållningen som skapar välfärd.

Hur ser viltförvaltningens framtid ut?

■ Finlands viltcentral gör varje år upp en strategisk plan som bland annat skissar upp förändringstrenderna i viltförvaltningens verksamhetsmiljö.

Förvaltningens uppgifter ska prioriteras och effektiviteten höjas för att målen som påverkare ska kunna uppnås med allt knappare resurser.

Förnyelsen av viltförvaltningslagen öppnade möjligheter för intressegrupperna att påverka beredningen av viltpolitiken. Trots det behöver vi påverkansmöjligheter som i ännu högre grad engagerar intressegrupperna.

Antalet jägare kommer av allt att döma inte ännu att börja minska, men vi måste bereda oss på att förändringarna i åldersstrukturen leder till en avgång. Vi bör fästa uppmärksamhet vid inte bara antalet jägare utan också vid intensiteten i det här intresset: i dagsläget är 45 procent av dem som har betalat jaktvårdsavgift passiva.

En allt större del av jägarna bor i tätorter. För viltförvaltningen och jaktvårdsföreningarnas verksamhet innebär det här att skaran som ställer upp frivilligt glesnar.

Opinionsmätningarna visar att finländarnas attityder till jakten har blivit positivare. De kritiska åsikterna handlar numera allt oftare om etiska djurskyddsfrågor än om själva skyddet av arter och djurstammar.

Rovdjurspolitiken och verkställandet av den debatteras häftigt och är utsatt för ett förändringstryck. Kritiken och konflikterna smittar av sig på den övriga viltpolitiken.

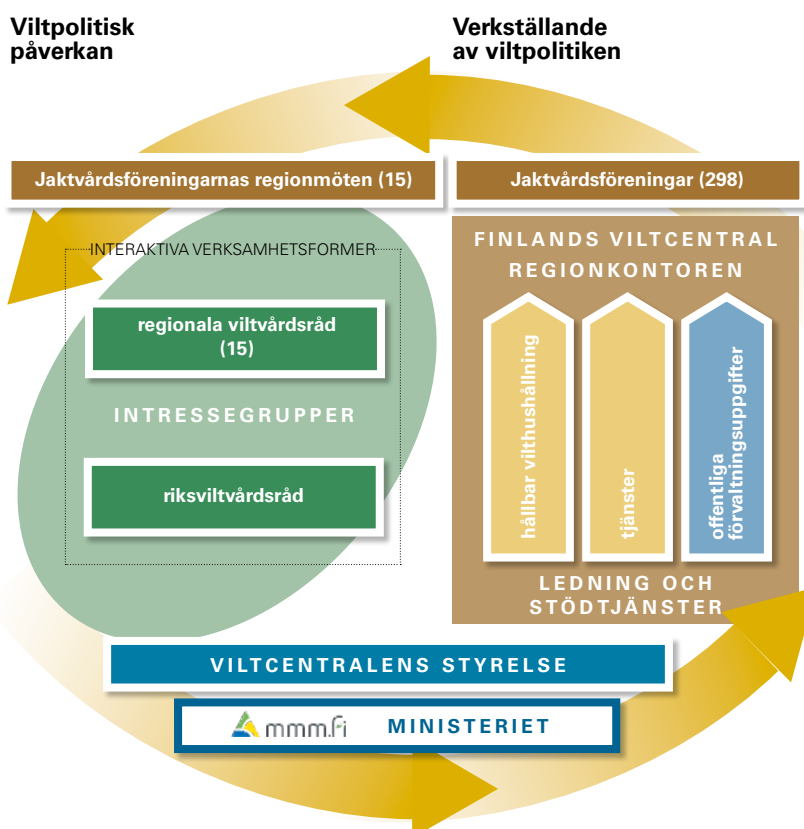
De globala trendernas och EU-naturskyddsriktens inverkan på den nationella vilthushållningen ökar, vilket ökar betydelsen av förvaltningsplanerna för de viktigaste viltarterna och deras livsmiljöer.

Verksamheten som tryggar mångfalden i naturen seglar i medvind. Vilthushållningens ekosystemtjänster ger möjligheter att dämpa motsatsförhållandet mellan naturskyddet och jakten.

Vilthushållningen har gott om möjligheter att producera både materiell och immateriell välfärd. Den gynnsamma opinionsutvecklingen i kombination med att närmaten och vildmaten har blivit allt populärare skapar en plattform för att utveckla jakttjänster och näringar i anslutning till vilthushållningen.

Viltpolitikens två verksamhetslinjer

- Finlands viltcentral, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, 029 431 2001
asiakaspalvelu@riista.fi, www.riista.fi
- Södra Tavastland, Lukiokatu 14,
13100 TAVASTEUS, *etela-hame@riista.fi*
- Södra Savolax, PB 14, (Virastotie 3 bost 2),
51901 JUVA, *etela-savo@riista.fi*
- Sydöstra Finland, Pikkuymyräkatu 3 A,
49400 FREDRIKSHAMN, *kaakkois-suomi@riista.fi*
- Kajanaland, Syväyksenkatu 1 B 27,
89600 SUOMUSSALMI, *kainuu@riista.fi*
- Mellersta Finland, Kauppakatu 19 A 7,
40100 JYVÄSKYLÄ, *keski-suomi@riista.fi*
- Lappland, Vanamokatu 3 D,
96500 ROVANIEMI, *lappi@riista.fi*
- Uleåborg, PB 35 (Ratatie 41),
91501 MUHOS, *oulu@riista.fi*
- Österbotten, Vapaudentie 32-34 B 22,
60100 SEINÄJOKI, *pohjanmaa@riista.fi*
- Norra Tavastland, Labkotie 2,
36240 KANGASALA, *pohjois-hame@riista.fi*
- Norra Karelen, Teollisuuskatu 15,
80100 JOENSUU, *pohjois-karjala@riista.fi*
- Norra Savolax, Kiekkotie 4,
70200 KUOPIO, *pohjois-savo@riista.fi*
- Kust-Österbotten, PB 16, (Långgatan 4),
66530 KVEVLAX, *rannikko-pohjanmaa@riista.fi*
- Satakunta, Porintie 9 B 6,
29250 NAKKILA, *satakunta@riista.fi*
- Nyland, Sompiovägen 1,
00730 HELSINGFORS, *uusimaa@riista.fi*
- Egentliga Finland, Hadvalantie 8 7B,
21500 PIIKKIÖ, *varsinais-suomi@riista.fi*